

Sygn. akt II KO 62/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Jarosław Matras (sprawozdawca)

Protokolant Anna Janczak

w sprawie **D. K.**

skazanego z art. 258 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 30 września 2020 r.

kwestii wznowienia z urzędu postępowania

zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 2 grudnia 2019 r., sygn. akt II AKa (...)

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Ł.

z dnia 26 czerwca 2017 r., sygn. akt IV K (...)

I. Na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. wznawia z urzędu wobec D. K. postępowanie karne zakończone prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 2 grudnia 2019 r., sygn. akt II AKa (...) i na podstawie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. uchyla wobec oskarżonego D. K. wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 2 grudnia 2019 r., sygn. akt II AKa (...) oraz utrzymany nim w mocy

wyrok Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 26 czerwca 2017 r., sygn. akt IV K (...) a postępowanie karne o czyny mu zarzucane umarza, zaś kosztami procesu w tym zakresie obciąża Skarb Państwa.

II. Wydatkami postępowania wznowieniowego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z dnia 26 czerwca 2017 r., sygn. akt IV K (...) uznał D. K. za winnego popełnienia czynów wypełniających dyspozycje art. 258 § 1 k.k. oraz art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., za których popełnienie skazał oskarżonego i wymierzył mu kary, odpowiednio, czterech miesięcy pozbawienia wolności oraz roku pozbawienia wolności i 50 stawek dziennych grzywny po 30 zł każda. Jako karę łączną wymierzył D. K. roku pozbawienia wolności, której wykonanie w punkcie 74 wyroku warunkowo zawiesił na okres 3 lat próby oddając go w tym czasie pod dozór kuratora sądowego. Nadto orzekł o zaliczeniu na poczet orzeczonej kary grzywny rzeczywistego okresu pozbawienia wolności D. K. w sprawie, uznając tę karę za wykonaną w całości, oraz zaliczeniu pozostałego okresu pozbawienia wolności w sprawie na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności. Wyrok ten dotyczył także innych oskarżonych.

Sąd Apelacyjny (...) wyrokiem z dnia 2 grudnia 2019 r., sygn. akt II AKa (...) w odniesieniu do skazanego D. K. zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

W dniu 16 lipca 2020 r. Sekcja Wykonywania Orzeczeń Wydziałów Karnych IV i XVIII Sądu Okręgowego w Ł. otrzymała informację z Sądu Rejonowego w Ł. że D. K. zmarł 29 lutego 2016 roku, co zostało potwierdzone odpisem skróconym aktu zgonu, załączonym do akt dozoru (k. 59 akt D (...)).

W związku z uzyskaną informacją, postanowieniem Sądu Okręgowego w Ł. z 21 lipca 2020 r. umorzono postępowanie wykonawcze w sprawie IV K (...) w części dotyczącej D. K., z powodu jego zgonu.

Pismem z dnia 16 września 2020 r. Prezes Sądu Okręgowego w Ł. zwrócił się z wnioskiem do Sądu Najwyższego o rozważenie potrzeby wznowienia z urzędu

postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 2 grudnia 2019 r., sygn. akt II AKa (...) w zakresie dotyczącym D. K..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Stwierdzić należy, że zasygnalizowana w piśmie Prezesa Sądu Okręgowego w Ł. bezwzględna przyczyna odwoławcza w postaci śmierci oskarżonego – jako podstawa do wznowienia postępowania z urzędu (art. 542 § 3 k.p.k.) – jest bezsporna. Jak wynika bowiem z załączonego aktu zgonu, oskarżony zmarł w dniu 29 lutego 2016 r., a więc jeszcze przed wydaniem wyroku skazującego przez Sąd Okręgowy w Ł., co nastąpiło w dniu z dnia 26 czerwca 2017 r.

Jest zatem oczywiste, że skoro jeszcze na etapie postępowania przed sądem pierwszej instancji zaistniała ujemna przesłanka procesowa określona w art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k., to dalsze prowadzenie postępowania karnego wobec tego oskarżonego było niemożliwe. W konsekwencji, sąd pierwszej instancji powinien umorzyć postępowanie karne wobec tego oskarżonego, a nie mając wiedzy o śmierci oskarżonego odbył jeszcze 12 terminów rozprawy i wydał wobec niego wyrok skazujący, co stanowiło o uchybieniu przepisowi art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. Śmierć oskarżonego skutkuje bowiem, zgodnie z unormowaniem zawartym w art. 17 § 1 k.p.k., umorzeniem postępowania karnego w każdej jego fazie, za wyjątkiem sytuacji, gdy po przeprowadzeniu przewodu sądowego istnieją podstawy do stwierdzenia okoliczności wymienionych w art. 17 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k., wówczas bowiem powinien zostać wydany wyrok uniewinniający (art. 414 § 1 k.p.k.).

W niniejszej sprawie, poza sporem jest, że określona w art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. negatywna przesłanka wystąpiła przed wydaniem wyroku skazującego D. K. przez Sąd Okręgowy w Ł., a pomimo tego wyrok ten został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) w sprawie II AKa (...). Oznacza to, że ten ostatni wyrok jest obarczony uchybieniem mieszczącym się w treści art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. To zaś musi skutkować na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. wznowieniem prawomocnie zakończonego co do D. K. postępowania karnego i uchyleniem obu wydanych wobec niego wyroków, zaś wobec śmierci oskarżonego konieczne było umorzenie postępowania karnego wobec D. K. w zakresie czynów mu zarzuconych. Wobec umorzenia postępowania karnego kosztami procesu obciążono Skarb Państwa na

podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. Ponieważ postępowanie wznowieniowe toczyło się z urzędu jego wydatkami obciążono Skarb Państwa.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w wyroku.